

Statsråden

Postmottak Kommunal- og forvaltningskomiteen

Deres ref
2026/4431

Vår ref
26/1113-4

Dato
10. april 2026

Dok 8:162 S (2025-2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tom Staahle, Erlend Wiborg, Jon Engen-Helgheim og Himanshu Gulati om en plan- og bygningslov for krig og krise

Jeg viser til brev av 18. mars 2026 fra Kommunal og forvaltningskomiteen, der jeg er bedt om å vurdere Dokument 8:162S (2025-2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tom Staahle, Erlend Wiborg, Jon Engen-Helgheim og Himanshu Gulati om en plan- og bygningslov for krig og krise.

Jeg er enig i at verden og Norge står i en alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon og at vi må ha et system som sikrer at vi får gjennomført den styrkingen av det norske forsvaret som Stortinget har vedtatt.

Representantene ønsker at Forsvaret skal gis en særskilt, lovhjemmel for hurtig behandling av større forsvarsanlegg og kritisk forsvarsrelatert infrastruktur, som ikke begrenses av den til enhver tid gjeldende plan- og bygningslov.

Vi forstår forslaget slik at lovhjemmelen skal være tidsubegrenset og gjelde uavhengig av aktuell krig og krise.

Jeg mener at gjeldende plan- og bygningslov allerede har tilstrekkelige lovhjemler til å gjøre unntak for denne type anlegg og infrastruktur. I 2014 vedtok Stortinget endringer i plan- og bygningsloven som blant annet ga Forsvaret omfattende unntak fra loven (Innst. 270 L (2013-2014)). Disse unntaket gjelder både planprosesser og byggesaksbehandling. Den omfattende unntaksbestemmelsen i dagens regelverk ble utarbeidet i samarbeid med

Forsvarsdepartementet, og følger av plan- og bygningsloven § 20-7 sammenholdt med § 1-6 tredje ledd.

Det er i dag også mulig å innføre ytterligere unntak fra blant annet byggtekniske krav, gjennom forskrift, dersom Forsvaret mener det er behov for dette. I tillegg finnes muligheten som loven har til bruk av statlig reguleringsplan.

Representantene peker på at den danske loven gir eget rettslig grunnlag for ekspropriasjon av eiendom. Slikt grunnlag finnes allerede i dagens regelverk. Representantene viser også til at store militære anlegg i dag vil utløse konsekvensutredninger som forsinker prosessene. EØS-avtalen åpner imidlertid allerede i dag for unntak for EØS-forpliktelser når det må anses som nødvendig pga internasjonal spenning som innebærer fare for krig.

Jeg har derfor vanskelig for å se at plan- og bygningsloven er til hinder for rask gjennomføring av bygge- og anleggsprosjekter som Forsvaret vurderer som nødvendige for sikkerheten.

Så langt det er mulig mener jeg at de ordinære saksbehandlingsprosessene i plan- og bygningsloven bør følges og at prosessene ikke skal overlates til regjeringen alene. De ordinære prosessene ivaretar nasjonaldemokratiske prinsipper og andre nasjonale interesser. Prosessene gir kommunene ansvaret for og styringen av arealbruken og sikrer gode medvirkningsprosesser lokalt.

Jeg er kjent med at forsvarssektoren i dag opplever enkelte utfordringer med tempoet i plan- og byggesaksprosesser, og vi vil i dialog med forsvarsdepartementet se nærmere på hvordan det handlingsrommet som i dag finnes i regelverket, kan utnyttes bedre.

Med hilsen

Bjørnar Selnes Skjæran

Kopi

Forsvarsdepartementet